

“ความเป็นอัตชีวประวัติ” ใน *Les Années* ของอานนี แอร์โนซ์

อนุสรณ์ ชมภูพล

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษา “ความเป็นอัตชีวประวัติ” ในผลงานเรื่อง *Les Années* ซึ่งเน้นบริบททางประวัติศาสตร์มากกว่าเรื่องราวชีวิตส่วนบุคคล ของนักเขียนสตรีชาวฝรั่งเศสที่มีชื่อว่า อานนี แอร์โนซ์ (Annie Ernaux) การศึกษานี้ใช้ทฤษฎีอัตชีวประวัติและศาสตร์เรื่องเล่า รวมทั้งวรรณกรรมเรื่องอื่นๆ ที่ตีพิมพ์ทั้งก่อนและหลัง *Les Années* และชีวประวัติของแอร์โนซ์ ผลการศึกษาพบว่า *Les Années* ประกอบไปด้วยลักษณะทางอัตชีวประวัติ 3 ประการ ได้แก่ 1) ตัวละครผู้หญิง ผู้เล่าเรื่อง และผู้แต่งที่ดูว่าเป็นคนละคนกันในตอนแรก กลับมีอัตลักษณ์บุคคลที่เหมือนกัน 2) รูปถ่ายตัวละครที่ถูกบรรยายและใช้เป็นองค์ประกอบหลักของชีวิตส่วนตัวจะตรงกับรูปถ่ายแอร์โนซ์ และ 3) หนังสือที่ตัวละครต้องการจะเขียนคล้ายกับ *Les Années* ของแอร์โนซ์ หรือกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่าตัวละครเป็นผู้แต่ง *Les Années*

คำสำคัญ อานนี แอร์โนซ์ *Les Années* อัตชีวประวัติ

“Autobiographicalness” in *Les Années* of Annie Ernaux

Anusorn Chompupol

Faculty of Arts, Silpakorn University

Abstract

This article studies the “autobiographicalness” in *Les Années* of a French woman writer named Annie Ernaux focusing on historical contexts rather than her personal life. This study was based on autobiographical theory and narratology, including Ernaux’s other literary works published before and after *Les Années*, and her biography. It was found that *Les Années* has three autobiographical features. First, the female character, the narrator, and the author, who seem to be characteristically different in the beginning, turn out to share the same personal identity. Second, the photos of the character, described and used as a principal element of her private life, correspond to Ernaux’s photos. Third, the book that the character desires to write looks like *Les Années* of Ernaux. In other words, the character is the author of *Les Années*.

Keywords: Annie Ernaux, *Les Années*, autobiography

1. บทนำ

Les Années เป็นผลงานเรื่องที่ 15 ของแอร์โนซ์ ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 2008 โดยสำนักพิมพ์ Gallimard¹ หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็นสองส่วนหลัก คือ บทนำ (9 หน้า) และตัวเนื้อเรื่อง (234 หน้า) ในบทนำ ผู้เล่าเรื่องกล่าวข้อความสั้นๆ หลายข้อความที่เป็นการบรรยายภาพและการคัดลอกคำพูดหรือสโลแกนต่างๆ ในความทรงจำของเขา อย่างเช่น ภาพใบหน้าของอาลิดา วาลลี (Alida Valli) ที่กำลังร้องไห้ขณะเดินร่ำกับจอร์จ วิลสัน (Georges Wilson) ในภาพยนตร์เรื่อง *Une aussi longue absence* (Ernaux, 2009, p. 11) หรือคำถามที่ว่า “คุณกำลังทำอะไรในวันที่ 11 กันยายน 2001” (Ernaux, 2009, p. 16) เนื้อเรื่องประกอบไปด้วยชีวิตของตัวละครและประวัติศาสตร์ที่ขนานควบคู่กันไปตามลำดับเวลา กล่าวคือ ผู้เล่าเรื่องนำเสนอชีวิตของตัวละครผู้หญิงคนหนึ่งตั้งแต่วัยเด็กหรือตอนอายุ 1 ปี (ค.ศ. 1941) จนถึงอายุ 66 ปีและเป็นคุณย่า (ค.ศ. 2006) ผ่านรูปถ่ายจำนวน 15 รูปและฉากในวิดีโอภาพยนตร์ส่วนตัวอีก 2 ฉาก ซึ่งพิจารณาได้ว่าเป็นโครงสร้างทางเวลา (structure temporelle) ของเรื่อง หลังจากบรรยายรูปแต่ละรูปหรือฉากแต่ละฉาก ผู้เล่าเรื่องจะกล่าวถึงความคิด ความปรารถนา และความทรงจำของตัวละคร และจะให้บริบททางประวัติศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง และวัฒนธรรมของฝรั่งเศสในช่วงเวลานั้นๆ ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าเรื่องราวชีวิตของตัวละคร ยกตัวอย่างเช่น หลังจากบรรยายรูปถ่ายในปี 1967 และเล่าชีวิตของตัวละครในวัย 27 ปีนั้น ผู้เล่าเรื่องกล่าวถึงการปฏิวัติในเดือนพฤษภาคม ปี 1968 (Ernaux, 2009, p. 106-113) และสังคมบริโภคนิยมในฝรั่งเศส (Ernaux, 2009, p. 121-123) หลังจากนำเสนอฉากวิดีโอที่ตัวละครเป็นครูกำลังสอนนักเรียนในปี 1985 ผู้เล่าเรื่องเอ่ยถึงโรคเอดส์ที่กำลังระบาดในช่วงเวลานั้น (Ernaux, 2009, p. 173) และการล่มสลายของกำแพงเบอร์ลิน (Ernaux, 2009, p. 177) หรือหลังจากบรรยายรูปตัวละครในปี 1999 ผู้เล่าเรื่องกล่าวถึงช่วงเวลาที่โลกกำลังเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 (Ernaux, 2009, p. 215) ตามมาด้วยการก่อการร้ายในสหรัฐอเมริกาในปี 2001 (Ernaux, 2009, p. 219) การเปลี่ยนมาใช้เงินสกุลยูโรของฝรั่งเศสและสหภาพยุโรป (Ernaux, 2009, p. 223) จนถึงการเข้ามาของระบบสามจี (3G) (Ernaux, 2009, p. 240)

แอร์โนซ์ใช้สรรพนามบุรุษที่สามแทนตัวละครผู้หญิง และใช้กาลปัจจุบัน (présent) ในการบรรยายรูปและวิดีโอ และกาลอดีต imparfait ในการเล่าความทรงจำของตัวละครและการให้บริบททางประวัติศาสตร์ หากจะกล่าวถึงประเภทวรรณกรรม (genre littéraire) ของ *Les Années* ผู้ที่อ่านหนังสือเล่มนี้ของแอร์โนซ์เป็นเล่มแรกอาจจะรู้สึกสับสนไม่แน่ใจว่าเป็นวรรณกรรมประเภทใด แอร์โนซ์เองก็ไม่ได้ระบุประเภทวรรณกรรมไว้บนหน้าปกหนังสือ เธอไม่ใช่แม้แต่คำว่า

¹ ผู้เขียนบทความอ้างอิง *Les Années* ใน Collection Folio ที่ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2009

récit หรือ เรื่องเล่า ที่บ่งบอกถึงรูปแบบของตัวบท ซึ่งต่างจากผลงานสามเรื่องแรกของเธอ² คือ *Les Armoires vides* (1974), *Ce qu'ils disent ou rien* (1977) และ *La Femme gelée* (1981) ที่ถูกกำหนดว่าเป็นนวนิยาย (roman) ตั้งแต่หน้าปก การกำหนดแบบนี้หมายความว่าแอร์โนซ์ ได้สร้าง “ข้อตกลงทางนวนิยาย” (pacte romanesque) กับผู้อ่านที่ว่าผลงานทั้งสามเรื่องนี้เป็น เรื่องแต่งหรือถูกสร้างขึ้นจากจินตนาการ อย่างไรก็ตาม การ “ปฏิเสธ” ความชัดเจนดังกล่าว กลับทำให้ผู้อ่านมั่นใจว่า *Les Années* ไม่ใช่นวนิยายหรือเรื่องสมมติอย่างแน่นอน แต่เมื่อพลิกดู ปกหลัง ผู้อ่านจะพบว่าสำนักพิมพ์กาลิมาร์ด (Gallimard) ได้ดึงเนื้อหาจากเรื่องในส่วนที่เป็น การบรรยายรูปถ่ายตัวละครตอนที่ยังเป็นเด็กผู้หญิงในชุดว่ายน้ำ และกล่าวทั้งท้ายว่าแอร์โนซ์ได้ “จารึกการดำรงชีวิตลงในรูปแบบใหม่ของอัตชีวประวัติที่ไม่ใช่เรื่องส่วนตัวและที่เป็นส่วนรวม” ([...] inscrit l'existence dans une forme nouvelle d'autobiographie, impersonnelle et collective) ผู้อ่านจึงพอรับรู้ประเพณีวรรณกรรมและคงไม่สงสัยในลักษณะ “ที่ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว และที่เป็นส่วนรวม” ของ *Les Années* เพราะการใช้บุรุษที่สามซึ่งทำให้เห็นว่าชีวิตของตัวละคร ไม่ใช่ชีวิตส่วนตัวของผู้เล่าเรื่องและไม่ใช่ชีวิตส่วนตัวของผู้แต่ง และทำให้รู้สึกได้ว่าตัวละครนั้น ไม่ได้อยู่ในสถานการณ์ของการเล่าเรื่องที่มีผู้เล่าเรื่องและผู้ฟัง หรือ “ไม่ได้เป็นบุคคล” (non-personne) (Benveniste, 1966, p. 228) หรือ “ไร้ตัวตน” ในสถานการณ์ดังกล่าว นอกจากนี้ ยังเป็นเพราะการให้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์จำนวนมากที่ตัวผู้อ่านเองอาจจะเคยมีประสบการณ์ ร่วมหรือรู้จักไม่มากนักน้อย

แต่หากพิจารณาให้ถี่ถ้วนแล้ว ความ “ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว” (impersonnelle) และความ “เป็นส่วนรวม” (collective) เป็นเพียงแค่อำนาจศัพท์ที่ใช้ขยายคำว่า “อัตชีวประวัติ” (autobiographie) ซึ่งเป็นคำนามหลัก และทำให้ *Les Années* เป็นอัตชีวประวัติรูปแบบใหม่ ที่ไม่เหมือนกับ อัตชีวประวัติดั้งเดิมแบบ *Si le grain ne meurt* (1926) ขององเดร ฌีต (André Gide) หรือ *L'Âge d'homme* (1939) ของมิแชล เลริส (Michel Leiris) เป็นต้น นั่นก็หมายความว่า โดย พื้นฐานแล้ว *Les Années* เป็นอัตชีวประวัติ อย่างไรก็ตาม เมื่อกล่าวถึงอัตชีวประวัติ สิ่งที่ทุกคน คาดว่าจะได้อ่านก็คือเรื่องราวชีวิตของนักเขียน แต่ในกรณีของ *Les Années* ผู้อ่านไม่สามารถ นึกภาพออกเลยว่าหนังสือเล่มนี้เป็นอัตชีวประวัติได้อย่างไร และถ้าเป็นไปตามที่ปกหลังระบุไว้ จริง *Les Années* ก็ไม่น่าจะเป็นอัตชีวประวัติได้ด้วยตัวเอง กล่าวคือ ต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นๆ นอกตัวบท (hors-texte) เพื่อสะท้อน “ความเป็นอัตชีวประวัติ” ที่ซ่อนอยู่ภายใน ด้วยเหตุนี้ บทความนี้จึงไม่ได้ใช้แค่ทฤษฎีอัตชีวประวัติและศาสตร์เรื่องเล่า แต่ยังพิจารณาผลงานเรื่องอื่นๆ ของแอร์โนซ์ที่ตีพิมพ์ทั้งก่อนและหลัง *Les Années* รวมถึงชีวประวัติของเธอด้วย การศึกษานี้

² แอร์โนซ์ไม่ได้ระบุประเพณีวรรณกรรมไว้ที่ปกแรกของหนังสือฉบับนี้ตั้งแต่ *La Place* (1983) หรือผลงานเรื่องที่ 4 จนถึงปัจจุบัน (*Mémoire de fille*, 2016)

ทำให้ผู้เขียนบทความเห็น “ความเป็นอัตชีวประวัติ” ของ *Les Années* ใน 3 ลักษณะ ดังนี้ ประการแรกตัวละครผู้หญิง ผู้เล่าเรื่อง และผู้แต่ง ที่ดูเหมือนว่าเป็นคนละคนกันในตอนแรก กลับมีอัตลักษณ์หรือเป็นบุคคลเดียวกัน ประการที่สอง แท้ที่จริงแล้ว รูปถ่ายตัวละครที่ถูกบรรยายในเรื่องก็คือรูปถ่ายแอร์โนซ์หรือที่สัมพันธ์กับชีวิตของเธอทั้งหมด และประการที่สาม วิธีการเขียนหนังสือของตัวละครที่ต้องการจะเล่าเรื่องราวชีวิตของตัวเองตรงกับประสบการณ์การเขียน *Les Années* ของแอร์โนซ์ จนกล่าวได้ว่าตัวละครเป็นเจ้าของ *Les Années* ในฐานะผู้แต่ง

2. ตัวละครผู้หญิง = ผู้เล่าเรื่อง = แอร์โนซ์

โดยทั่วไปแล้ว เมื่อกล่าวถึงอัตชีวประวัติ ทุกคนจะนึกถึงเรื่องราวชีวิตที่เจ้าของประวัติเป็นผู้เขียนเองโดยใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งเอกพจน์ เช่น ผม ฉัน หรือข้าพเจ้า ฟิลิปป์ เลอเจิน (Philippe Lejeune) นักทฤษฎีและผู้เชี่ยวชาญด้านอัตชีวประวัติชาวฝรั่งเศส ได้ให้คำนิยามของข้อเขียนประเภทนี้เป็น “เรื่องเล่าย้อนหลังซึ่งประพันธ์เป็นร้อยแก้วที่บุคคลจริงเขียนขึ้นจากการดำรงชีวิตของตัวเอง เมื่อบุคคลผู้นี้ได้เน้นในเรื่องชีวิตส่วนตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องราวของบุคลิกภาพของตัวเอง” (Lejeune, 1975, p. 14)³ คำนิยามนี้บ่งบอกถึงลักษณะของอัตชีวประวัติไว้ 4 ประการด้วยกัน คือ 1) รูปแบบการใช้ภาษา (forme du langage) ต้องเป็นเรื่องเล่าและเป็นร้อยแก้ว 2) เนื้อเรื่องที่เล่า (sujet traité) ต้องเป็นชีวิตส่วนตัวหรือส่วนบุคคล (vie individuelle) 3) ผู้แต่งมีอัตลักษณ์หรือเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้เล่าเรื่อง และ 4) ผู้เล่าเรื่องมีอัตลักษณ์หรือเป็นบุคคลเดียวกันกับตัวละครเอก (personnage principal) และเล่าเรื่องราวชีวิตในมุมมองที่ย้อนไปในอดีต (perspective rétrospective) สำหรับเลอเจิน (1975, p. 15) องค์ประกอบสำคัญของข้อเขียนที่จะเรียกได้ว่าเป็นอัตชีวประวัติ คืออัตลักษณ์ที่เหมือนกันระหว่างผู้แต่ง ผู้เล่าเรื่อง และตัวละครเอก

หากนำกรอบทฤษฎีนี้มาวิเคราะห์ *Les Années* จะพบว่า จริงอยู่ที่แอร์โนซ์ใช้ร้อยแก้วในการเล่าเรื่อง แต่เรื่องราวที่เล่ากลับไม่ใช่ชีวิตของแอร์โนซ์เองตามแบบฉบับของอัตชีวประวัติ แต่เป็นชีวิตของผู้หญิงนิรนามคนหนึ่งที่จะกลายมาเป็นตัวละครหนึ่งเดียวของเรื่อง ชีวิตของตัวละครก็ไม่ได้ถูกนำเสนอเป็นเรื่องราวที่มีเหตุการณ์เชื่อมโยงต่อเนื่องกัน แต่ผ่านการบรรยายรูปถ่ายและฉากในวิดีโอไปตามลำดับเวลาหรือยุคสมัยเท่านั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า *Les Années* ไม่ใช่ “เรื่องเล่า” ในความหมายแท้ๆ ของคำๆ นี้ และประเด็นนี้น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้แอร์โนซ์ไม่ใช่คำว่า “เรื่องเล่า” ในการกำหนดลักษณะการประพันธ์ของ *Les Années* แอร์โนซ์ในฐานะ

³ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Récit rétrospectif en prose qu'une personne réelle fait de sa propre existence, lorsqu'elle met l'accent sur sa vie individuelle, en particulier sur l'histoire de sa personnalité. »

ผู้แต่งให้ผู้เล่าเรื่องเป็นผู้บรรยายรูปถ่ายตัวละครตั้งแต่ตอนที่ยังเป็น “เด็กทารกตัวโต” (Un gros bébé) อายุประมาณ 1 ปี ในรูปแรก (Ernaux, 2009, p. 21) และใช้สรรพนามบุรุษที่สาม เพศหญิง เอกพจน์ หรือ “elle” แทน “เด็กผู้หญิง” (une petite fille) คนเดิม ซึ่งมีอายุ 4 ปี ในรูปที่สอง (Ernaux, 2009, p. 21-22) การใช้สรรพนามบุรุษที่สามเช่นนี้ทำให้ผู้อ่านเห็นชัดเจนว่าผู้เล่าเรื่องเป็นคนละคนกับตัวละครที่ถูกบรรยายผ่านรูปภาพ และไม่ได้เกี่ยวข้องกับชีวิตของตัวละคร ดังกล่าว หรือเป็น narrateur hétérodiégétique ตามศาสตร์เรื่องเล่าของฌีแรร์ต ฌีแรร์ต (Gérard Genette) (1972, p. 252) แม้ว่าผู้เล่าเรื่องได้เล่าย้อนไปในอดีตหรือในวัยเด็กของตัวละคร จากมุมมองปัจจุบัน ก็ไม่มีผลที่จะทำให้หนังสือเล่มนี้เป็นอัตชีวประวัติขึ้นมาได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้อ่านอาจกล่าวได้ว่า *Les Années* เป็นเพียงแค่เรื่องเล่าบุรุษที่สาม (récit à la troisième personne) ทั่วๆ ไป แต่ถ้าเป็นอัตชีวประวัติจริงตามที่สำนักพิมพ์ได้ประกาศไว้บนปกหลัง ก็น่าจะเป็นนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติ (roman autobiographique) มากกว่า เพราะผู้อ่านคงมองไม่เห็นอัตลักษณ์ที่เหมือนกันระหว่างผู้แต่งกับตัวละคร และผู้แต่งเองก็ไม่ได้ยืนยันอัตลักษณ์ดังกล่าว (Lejeune, 1975, p. 25) เป็นไปได้ว่าชีวิตของตัวละครอาจจะถูกแต่งขึ้นตามรูปแบบของนวนิยายที่เป็นโครงสร้างหลัก และอาจมีบางส่วนบางตอนที่ตรงกับชีวิตของผู้แต่ง ในประเด็นนี้ เลอฌีแน (1975, p. 25) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า นวนิยายเชิงอัตชีวประวัติยังสามารถแบ่งย่อยออกเป็นนวนิยายหรือที่เขาใช้คำว่า “เรื่องเล่า” ได้อีก 2 ประเภท คือ 1) “เรื่องเล่าที่เป็นเรื่องส่วนตัว” (récit personnel) ซึ่งหมายถึงเรื่องเล่าที่ผู้เล่าเรื่องและตัวละครเป็นคนเดียวกัน และ 2) “เรื่องเล่าที่ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว” (récit impersonnel) ซึ่งตัวละครถูกนำเสนอเป็นบุรุษที่สาม จะเห็นได้ว่า เรื่องเล่าประเภทที่สองนี้ คล้ายกับลักษณะของ *Les Années* จนเราสามารถกล่าวได้ว่าหนังสือเล่มนี้เป็น “นวนิยายเชิงอัตชีวประวัติที่ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว” (roman autobiographique impersonnel)

คำว่า “นวนิยาย” ที่นำมาใช้กำหนดประเภทวรรณกรรมของ *Les Années* นั้น จากการวิเคราะห์ทางทฤษฎีข้างต้น ยังคงขัดแย้งกับสิ่งที่ปกหลังประกาศไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นอัตชีวประวัติรูปแบบใหม่ ถึงแม้ว่าผู้เล่าเรื่องไม่ได้เล่าชีวิตของตัวเอง แต่สิ่งที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ก็คือชีวิตของตัวละครผู้หญิงตั้งแต่วัยเด็กจนถึงอายุ 66 ปี จึงมีข้อสันนิษฐานที่น่าเป็นไปได้ประการหนึ่งว่า *Les Années* ไม่ใช่อัตชีวประวัติ แต่เป็นชีวประวัติ หากลองพิจารณาประเภทของอัตชีวประวัติและชีวประวัติที่เลอฌีแนใช้เป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทางไวยากรณ์ (personne grammaticale) และอัตลักษณ์ ตามที่ปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ประเภทของอัตชีวประวัติและชีวประวัติ

บุคคลทาง ไวยากรณ์ อัตลักษณ์	ฉัน (บุรุษที่ 1)	เธอ (TU) (บุรุษที่ 2 ซึ่งหมายถึง ผู้อ่านหรือผู้ฟัง) ⁴	เขา (บุรุษที่ 3)
ผู้เล่าเรื่อง = ตัวละครเอก	อัตชีวประวัติคลาสสิก (ผู้เล่าเรื่องเป็นตัวเอก ของเรื่องเล่า)	อัตชีวประวัติบุรุษที่ 2 (ถ้ามีอยู่จริง, Lejeune, 1975, p. 18)	อัตชีวประวัติบุรุษที่ 3
ผู้เล่าเรื่อง ≠ ตัวละครเอก	ชีวประวัติบุรุษที่ 1 หรือเรื่องเล่าของพยาน หรือผู้เห็นเหตุการณ์ (<i>récit de témoin</i>) (ผู้เล่าเรื่องเป็นตัวละครที่ ไม่ใช่ตัวเอกของเรื่องเล่า)	ชีวประวัติ ที่กล่าวถึงบุคคลต้นแบบ ต่อหน้าผู้ฟังซึ่งเป็น ผู้รับสารที่แท้จริง	ชีวประวัติคลาสสิก (ผู้เล่าเรื่องไม่ได้ เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เล่า)

(Lejeune, 1975, p. 18)⁵

จะเห็นได้ว่า *Les Années* เข้าข่ายอัตชีวประวัติบุรุษที่สามหรือไม่ก็ชีวประวัติคลาสสิกตามช่องตารางบุคคลทางไวยากรณ์ “เขา” ข้างต้น แต่พอพิจารณาอัตลักษณ์ระหว่างผู้เล่าเรื่องและตัวละครหลักแล้ว *Les Années* จะเป็นชีวประวัติคลาสสิกได้เพียงอย่างเดียวเพราะผู้เล่าเรื่องไม่ใช่ตัวละครเอก อันที่จริงแล้ว อัตชีวประวัติบุรุษที่สามก็มีความเป็นไปได้ถ้าผู้เล่าเรื่องเป็นคนเดียวกันกับตัวละครและเล่าชีวิตของตัวเองเป็นบุรุษที่สาม แต่คำถามที่ยังคงเกิดขึ้นเหมือนเดิมก็คือ ผู้เล่าเรื่องจะมีอัตลักษณ์เดียวกันกับตัวละครได้อย่างไร

ในเมื่อวิเคราะห์ชีวิตของตัวละครจากมุมมองทางทฤษฎี แล้วผลที่ได้คือ *Les Années* เป็นชีวประวัติตามข้อสันนิษฐาน สิ่งที่ต้องพิจารณาต่อไปเพื่อหาคำตอบว่าหนังสือเล่มนี้เป็นอัตชีวประวัติได้อย่างไร ก็คือ ส่วนของประวัติศาสตร์ที่มีรายละเอียดมากกว่าชีวิตของตัวละคร เป็นที่น่าสังเกตว่าทุกครั้งที่มีผู้เล่าเรื่องให้บริบททางสังคมที่แวดล้อมตัวละครในแต่ละยุคสมัยนั้น เขามักจะใช้สรรพนามประธาน “on” ซึ่งในภาษาฝรั่งเศสคือสรรพนามบุคคลที่สามที่ไม่ระบุอัตลักษณ์ชัดเจน สรรพนามตัวนี้สามารถใช้แทนบุคคลเพียงคนเดียว (*un tiers unique*) แปลเป็นภาษาไทยว่า “เขา” หรือใช้แทนบุคคลหลายคน (*un tiers multiple*) แปลว่า “พวกเขา” และยังสามารถใช้แทนบุคคลหลายคนที่เป็นส่วนรวมทั้งหมด (*un tiers collectif*) แปลว่า “เรา/พวกเรา”

⁴ เลอเฌินไม่ได้กล่าวถึงสรรพนาม “vous” หรือ “คุณ” ในตาราง

⁵ ผู้เขียนบทความอ้างอิงตารางของเลอเฌินแต่กำหนดชื่อตารางเอง และได้มีการอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจมากขึ้น

(Charaudeau, 1992, p. 129-130) ใน *Les Années* ผู้เล่าเรื่องใช้สรรพนาม “on” ในกรณีที่สามอย่างเช่น ในตอนที่ผู้เล่าเรื่องกล่าวถึงชีวิตวัยเด็กของคนทั่วไปช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 หลังจากที่ได้บรรยายรูปถ่ายตัวละครอายุ 4 ปี ที่ว่า

(...) เราเติบโตขึ้นโดยไม่มีอะไรมารบกวน (...) เราเริ่มไปโรงเรียนพร้อมกับกระดานชนวนและดินสอ (...) เราเล่นมอญซ่อนผ้า เกมส่งแหวนทอง เล่นจับมือกันเป็นวงกลม แล้วร้องเพลง (...) เล่นโยนลูกบอลใส่กำแพง (...) เราสำรวจสนามเด็กเล่นด้วยการเดินจับแขนกัน (...) เราเป็นหิดเป็นเหา อีต้อัดภายใต้ผ้าขนหนูยี่ห้อมารีโรส (...) เราไปพบหมอครั้งแรกด้วยการหัวเราะกันอย่างเขินอายที่ต้องใส่แค่กางเกงในตัวเดียวในห้องตรวจ (...) (Ernaux, 2009, p. 27-28)⁶

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้เล่าเรื่องกล่าวถึงวัยเด็กของคนทั่วไป ซึ่งรวมถึงวัยเด็กของตัวละครผู้หญิงที่เป็นจุดเริ่มต้นของการให้บริบทนี้ และวัยเด็กของผู้เล่าเรื่องเองด้วย ถึงแม้ว่าสรรพนาม “on” ทำให้บุคคลต่างๆ อยู่ภายใต้การปิดบังชื่อหรือการไม่เปิดเผยตัวตน (Charaudeau, 1992, p. 148) แต่ก็สามารถสื่อโดยนัยได้ว่าผู้เล่าเรื่องและตัวละครเป็นส่วนหนึ่งของเด็ก ๆ กลุ่มนี้

อย่างไรก็ตาม แอร์โนซ์ไม่ได้ “ซ่อน” ผู้เล่าเรื่องไว้ตลอด หลายครั้งผู้อ่านพบสรรพนาม “nous” หรือ “เรา/พวกเรา” ที่ผู้เล่าเรื่องใช้นั้นสรรพนามประธาน “on” ในตัวอย่างเช่น “พวกเรา” ในส่วนของเด็ก ๆ ซึ่งกลับมานั่งกินของหวาน เรายังรอฟังเรื่องราวสนุกสนาน” (Ernaux, 2009, p. 30)⁷ และ “แต่พวกเรา ซึ่งแตกต่างจากพ่อแม่ พวกเราไม่ขาดเรียนเพื่อไปหว่านเมล็ดกอลซา เขย่าแอปเปิ้ล และมัดฟีน” (Ernaux, 2009, p. 34)⁸ จะเห็นได้ว่าผู้เล่าเรื่องตั้งใจบอกกับผู้อ่านว่า ตัวเขาก็เหมือนกับเด็ก ๆ ในสมัยนั้นที่ชอบฟังผู้ใหญ่เล่าเรื่องขบขันและไม่ต้องหยุดเรียนเพื่อช่วยงานพ่อแม่ การใช้สรรพนาม “nous” ในลักษณะนี้แสดงให้เห็นว่าตัวละครผู้หญิง คนอื่นๆ และผู้เล่า

⁶ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « [...] on grandissait tranquillement [...]. On commençait d'aller à l'école avec une ardoise et un porte-mine [...]. On jouait au mouchoir, à la bague d'or, à la ronde en chantant [...], à la balle au mur [...], on arpentait la cour de récréation en se tenant par les bras [...]. On attrapait la gale, des poux, asphyxiés sous une serviette à la Marie Rose. [...] On passait la première visite médicale en riant de honte d'être juste en culotte dans une salle [...] ».

⁷ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Nous, le petit monde, rassis pour le dessert, on restait à écouter les histoires lestes [...] ».

⁸ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Mais nous, à la différence des parents, on ne manquait pas l'école pour semer du colza, locher des pommes et fagoter du bois mort. »

เรื่องนั้นเป็นกลุ่มคนเดียวกัน เป็น “พวกเรา” ที่ประกอบไปด้วย เธอ (ตัวละครผู้หญิง) พวกเขา (คนอื่น ๆ) และฉัน (ผู้เล่าเรื่อง) และทำให้รู้ว่าแท้ที่จริงแล้วผู้เล่าเรื่องนั้นนำเสนอชีวิตของตัวละคร และให้บริบทต่างๆ ไปจากมุมมองภายใน ดังนั้น ถ้าวัยเด็กของตัวละครเหมือนกับวัยเด็กของคนทั่วไปซึ่งคล้ายกับวัยเด็กของผู้เล่าเรื่องด้วย จึงมีความเป็นไปได้ว่าชีวิตของตัวละครผู้หญิงนั้นก็คือชีวิตของผู้เล่าเรื่องเอง

นอกจากนี้ ผู้เล่าเรื่องยังใช้สรรพนาม “nous” ในตำแหน่งประธานของประโยคและมีค่าเท่ากับ “on” อย่างเช่น “ปี 2000 กำลังใกล้เข้ามา พวกเราไม่อยากเชื่อเลยว่ามันถูกส่งมาให้พวกเราได้รู้จักสิ่งเหล่านี้” จากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศสที่ว่า “L’an 2000 approchait. Nous en étions incrédules, qu’il nous soit donné à nous de connaître cela.” (Ernaux, 2009, p. 215) สรรพนาม “nous” ในที่นี้หมายถึงผู้เล่าเรื่องและคนทั่วไปไม่ว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงที่อายุประมาณ 60 ปีเหมือนกับตัวละคร (คำนวณจากรูปแรกที่ตัวละครอายุ 1 ปี ในปี 1941) และกำลังก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 แต่ถ้าพิจารณาอีกหนึ่งตัวอย่างที่ว่า “พวกเราที่เคยทำแท้งในห้องครัว เคยหย่าร้าง ที่เคยเชื่อว่าความพยายามเพื่อปลดปล่อยพวกเราเองให้เป็นอิสระนั้นน่าจะเป็นประโยชน์กับคนอื่น ๆ พวกเราเต็มไปด้วยความเหนื่อยล้า” จากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศสที่ว่า “Nous qui avons avorté dans des cuisines, divorcé, qui avons cru que nos efforts pour nous libérer serviraient aux autres, nous étions prises d’une grande fatigue.” (Ernaux, 2009, p. 181) ประธาน “nous” ในประโยคนี้ไม่ได้หมายถึงผู้เล่าเรื่องและคนทั่วไปที่ไม่ระบุเจาะจงเหมือนในตัวอย่างแรก แต่หมายถึงผู้เล่าเรื่องและคนทั่วไปที่เป็นผู้หญิงเท่านั้น เพราะนอกจากคำกริยา “ทำแท้ง” (avons avorté) แล้ว คำกริยา “étions prises” ซึ่งผันเป็นเพศหญิงพหูพจน์ ทำให้ผู้อ่านรู้ว่า “nous” นั้นหมายถึงผู้หญิงหลายคน ยิ่งไปกว่านั้น ประโยคนี้ปรากฏหลังจากที่ผู้เล่าเรื่องกล่าวถึงชีวิตของตัวละครในวัย 19 ปีของปี 1985 ซึ่งตรงกับชีวประวัติของแอร์โนซ์ที่หย่าร้างกับสามีในปีเดียวกัน และเคยทำแท้งอย่างผิดกฎหมายสมัยที่เป็นนักศึกษาตามที่เธอได้เล่าไว้ในเรื่อง *L’Événement* (2000) ประธาน “nous” ในประโยคนี้น่าจะใช้แทน “ฉัน” มากกว่า (Charaudeau, 1992, p. 151) และก็ไม่ใช่แค่ “ฉัน” ในฐานะผู้เล่าเรื่องที่เป็นผู้หญิง (narratrice) แต่ยังหมายถึง “ฉัน” ในฐานะผู้แต่งที่แฝงตัวผ่านสรรพนามนี้ด้วย

การที่ผู้เล่าเรื่องเล่าชีวประวัติของตัวละครซึ่งคล้ายกับชีวประวัติของตน และการที่ผู้เล่าเรื่องและผู้แต่งซ่อนตัวอยู่ภายใต้สรรพนามเดียวกัน ทำให้เราต้องกลับมาทบทวนว่า *Les Années* ยังคงเป็นชีวประวัติคลาสสิกตามที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้หรือไม่ อนึ่ง ชีวประวัติและอัตชีวประวัติในมุมมองของเลอเฟน (1975, p. 36) คือเรื่องเล่าที่ส่งผ่านไปถึงโลกที่ถูกอ้างอิง (récit référentiel) เช่นเดียวกับข้อเขียนทางวิทยาศาสตร์หรือประวัติศาสตร์ เพราะสามารถอ้างอิงชีวิตของบุคคลต้นแบบ (modèle) ที่ถูกนำมาเล่าในชีวประวัติ หรือชีวิตของผู้แต่งเองใน

กรณีของอัตชีวประวัติ ซึ่งบุคคลต้นแบบและผู้แต่งนั้นต้องมีตัวตนอยู่นอกตัวบทจริง เลอเฌิน (1975, p. 40) สรุปว่า ในชีวประวัติ ผู้แต่งกับผู้เล่าเรื่องจะเป็นคนเดียวกันหรือไม่ก็ตาม แต่ตัวละครต้องเหมือนกับบุคคลต้นแบบ ส่วนในอัตชีวประวัติ ผู้เล่าเรื่อง คือผู้แต่งที่เป็นบุคคลต้นแบบของตัวละคร กล่าวคือ สื่อบุคคล ทั้งในตัวบท (ผู้เล่าเรื่องและตัวละคร) และนอกตัวบท (ผู้แต่งและบุคคลต้นแบบ) ต้องสัมพันธ์กันในข้อเท็จจริงทางอัตลักษณ์ ถ้าวิเคราะห์ว่า *Les Années* เป็นชีวประวัติเพราะผู้แต่งไม่ใช่คนเดียวเหมือนกับผู้เล่าเรื่อง คำถามที่ตามมาคือตัวละครผู้หญิงที่เป็นบุรุษที่สามอ้างอิงถึงใครที่เป็นบุคคลต้นแบบในโลกของความเป็นจริง ผู้ที่เคยอ่าน *La Place* (1983) ของแอร์โนซึ่งเป็นอัตชีวประวัติคลาสสิก (ตามหลักเกณฑ์ในตารางที่ 1) ที่ตีพิมพ์เมื่อ 25 ปีก่อน *Les Années* จะตอบได้ว่า บุคคลต้นแบบปริศนาที่น่าจะเป็นคนเดียวกับตัวละครผู้หญิงก็คือตัวนักเขียนเอง ทันทีที่เขาเห็นการบรรยายรูปถ่ายตัวละครตอนอายุ 16 ปี ที่ว่า

(...) เด็กผู้หญิงตัวสูงผมสีเข้ม ยาวประป่าและเหยียดตรง (...) ยืนเฉยๆ เอียงสะโพกนิดหน่อยเพื่อให้เห็นส่วนโค้งของต้นขาที่บีบรัดอยู่ในกระโปรงทรงตรงยาวถึงครึ่งขาที่ทำให้ต้นขานั้นดูเล็กลง แสงแดดสัมผัสที่แก้มขาว ยิ่งเน้นให้หน้าอกเด่นชัดขึ้นภายใต้เสื้อสวมหัวซึ่งมีปกคอบัวสีขาวโผล่ออกมา (Ernaux, 2009, p. 67)⁹

ซึ่งเป็นรูปเดียวกันกับที่แอร์โนได้บรรยายไว้ใน *La Place* ดังนี้

รูปภาพฉันทูหนึ่งถ่ายคนเดียวนอกบ้าน ขวามือเป็นโรงเก็บของ ของเก่าวางติดกับของใหม่ แนนอนว่าฉันยังไม่มีความคิดเรื่องสุนทรียะ อย่างไรก็ตาม ฉันก็รู้จักโซว์สิ่งที่จะเป็นประโยชน์กับตัวฉัน นั่นก็คือการยืนเฉยๆเพื่อให้สะโพกในกระโปรงแคบนั้นดูเล็กลง ให้หน้าอกดูเด่นชัดขึ้น มีปอยผมระหน่ำผาก ฉันยิ้มเพื่อให้ตัวเองดูนุ่มนวล (Ernaux, 1983, p. 78)¹⁰

⁹ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « [...] une grande fille aux cheveux foncés, mi-longes et raides, [...] se tient de biais, légèrement déhanchée de manière à faire saillir la courbe de ses cuisses, serrées dans une jupe droite descendant à mi-jambe, tout en les amincissant. La lumière effleure la pommette droite, souligne la poitrine pointant sous un pull d'où dépasse un col Claudine blanc. »

¹⁰ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Une photo de moi prise seule, au-dehors, avec à ma droite la rangée de remises, les anciennes accolées aux neuves. Sans doute n'ai-je pas encore de notions esthétiques. Je sais toutefois paraître à mon avantage: tournée de trois quarts pour estomper les hanches moulées dans une jupe étroite, faire ressortir la poitrine, une mèche de cheveux balayant le front. Je souris pour me faire l'air doux. »

ความเหมือนกันของตัวละครกับบุคคลต้นแบบที่อยู่นอกตัวบท ทำให้เราสรุปได้ว่า ตัวละครผู้หญิงของ *Les Années* มีอัตลักษณ์เดียวกันกับผู้แต่ง และถ้าผู้เล่าเรื่องซึ่งเป็นผู้หญิง มีเรื่องราวชีวิตคล้ายกับตัวละครดังกล่าวจากการวิเคราะห์การใช้สรรพนามข้างต้น เธอก็น่าจะมี อัตลักษณ์เดียวกันกับผู้แต่งด้วย

ถึงแม้ว่าผู้เล่าเรื่องไม่ปรากฏตัวในลักษณะของตัวละคร แต่แฝงตัวผ่านการใช้สรรพนาม “on” และ “nous” จนทำให้ผู้อ่านไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนและโดยทันทีว่าผู้เล่าเรื่องนั้น เป็นบุคคลเดียวกันกับผู้แต่ง แต่หากพิจารณามุมมองการเล่าเรื่อง (point de vue) ที่เฉกอนต์ ได้อ้างอิงทฤษฎีของเคลันธ์ บรูกส์ (Cleanth Brooks) และโรเบิร์ต เพนน์ วอร์เรน (Robert Penn Warren) ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 มุมมองการเล่าเรื่อง

	เหตุการณ์ถูกวิเคราะห์จากภายใน	เหตุการณ์ถูกมองจากภายนอก
ผู้เล่าเรื่องปรากฏตัว เป็นตัวละครในเรื่อง	ตัวเอกเล่าเรื่องของตัวเอง	ผู้เห็นเหตุการณ์เล่าเรื่องของตัวเอก
ผู้เล่าเรื่องไม่ปรากฏตัว เป็นตัวละครในเรื่อง	ผู้แต่งที่เป็นนักวิเคราะห์หรือสัตย์พินิจ (ผู้รอบรู้) เป็นคนเล่าเรื่อง	ผู้แต่งเล่าเรื่องจากมุมมองภายนอก

(Genette, 1972, p. 204)¹¹

จะเห็นได้ว่า ผู้เล่าเรื่องที่ไม่ปรากฏตัวว่าเป็นตัวละครในเรื่อง แต่สามารถวิเคราะห์ เหตุการณ์จากภายในหรือสังเกตการณ์อยู่ภายนอกล้วนหมายถึงผู้แต่งทั้งสิ้น ในเมื่อผู้แต่งคือ ผู้เล่าเรื่อง ผู้เล่าเรื่องมีชีวิตคล้ายกับตัวละคร และตัวละครอิงผู้แต่งในฐานะบุคคลต้นแบบ หรือ ผู้แต่ง = ผู้เล่าเรื่อง = ตัวละคร = บุคคลต้นแบบ = ผู้แต่ง หรือ แอร์โนซ์ซึ่งเป็นผู้แต่งและบุคคล ต้นแบบที่อยู่นอกตัวบท = ผู้เล่าเรื่องผู้หญิงและตัวละครผู้หญิงในตัวบท ความสัมพันธ์และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเหมือนกันระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นทั้งหมดนี้ทำให้เราต้องอ่าน *Les Années* ในกรอบของอัตชีวประวัติ และไม่ใช่วิชาชีวิตอีกต่อไป

¹¹ ผู้เขียนบทความอ้างอิงตารางของเฉกอนต์ และกำหนดชื่อตารางเอง

3. รูปถ่ายตัวละครคือรูปถ่ายแอร์โนซ์

ถ้าผู้เล่าเรื่องมีเรื่องราวชีวิตคล้ายกับตัวละครผู้หญิงซึ่งมีผู้แต่งหรือแอร์โนซ์เป็นบุคคลต้นแบบ สิ่งที่ต้องพิจารณาในลำดับต่อไปก็คือรูปถ่ายและฉากในวิดีโอที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการนำเสนอการมีอยู่ของตัวละคร ผู้เล่าเรื่องบรรยายรูปทั้งหมด 15 รูปและฉากในวิดีโออีก 2 ฉาก ดังนี้

1. รูปตัวละครอายุประมาณ 1 ปี ถ่ายในปี 1941 (Ernaux, 2009, p. 21)
2. รูปตัวละครอายุประมาณ 4 ปี ถ่ายในปี 1944 (Ernaux, 2009, p. 21-22)
3. รูปตัวละครอายุ 4 ปี ถ่ายคู่กับแม่ในปี 1944 (Ernaux, 2009, p. 22)
4. รูปตัวละครอายุ 4 ปี ถ่ายคู่กับพ่อในปี 1944 (วันเดียวกันกับรูปที่ 3) (Ernaux, 2009, p. 22)
5. รูปตัวละครอายุ 9 ปี ใส่ชุดว่ายน้ำ ถ่ายในปี 1949 (Ernaux, 2009, p. 35)
6. รูปจีแนต (Ginette) ซึ่งเป็นพี่สาวของตัวละคร (เสียชีวิตก่อนที่ตัวละครจะเกิด) ถ่ายในปี 1937 (Ernaux, 2009, p. 41-42)
7. รูปตัวละครซึ่งถ่ายคู่กับเพื่อนผู้หญิงในสวนของโรงเรียนแซงต์-มิแชล (Saint-Michel) ในปี 1955 (Ernaux, 2009, p. 55)
8. รูปตัวละครอายุ 16 ปี ถ่ายในปี 1957 (Ernaux, 2009, p. 67-68) เหมือนกับในเรื่อง *La Place*
9. รูปตัวละครซึ่งถ่ายกับเพื่อนๆ ที่โรงเรียนฌาน ดาร์ก (Jeanne d'Arc) ในปีการศึกษา 1958-1959 (Ernaux, 2009, p. 77-78)
10. รูปตัวละครซึ่งถ่ายกับเพื่อนๆ นักศึกษาในปี 1963 ด้านหลังมีชื่อของบุคคลในรูป 6 ชื่อ คือ บริฌิต (Brigitte), อแลง (Alain), อานนี (Annie), เมราลด์ (Gérald), อานนี (Annie) และเฟอริด (Ferrid) ตามลำดับ (Ernaux, 2009, p. 89-90)
11. รูปตัวละครซึ่งถ่ายคู่กับลูกชายคนแรกของเขาในปี 1967 (Ernaux, 2009, p. 101-102)
12. ฉากแรกของวิดีโอชื่อ *Vie familiale* 72-73 แสดงให้เห็นชีวิตครอบครัวของตัวละคร (Ernaux, 2009, p. 123-124)
13. รูปตัวละครซึ่งถ่ายกับสามีและลูกชายคนที่สองตอนไปเที่ยวสเปนในปี 1980 (Ernaux, 2009, p. 146)
14. ฉากในวิดีโอที่ตัวละครเป็นครูกำลังสอนนักเรียนในปี 1985 (Ernaux, 2009, p. 162-163)
15. รูปตัวละครซึ่งกำลังอุ้มแมวสีดำ ถ่ายในปี 1992 (Ernaux, 2009, p. 182-183)

16. รูปตัวละครซึ่งถ่ายกับลูกชายทั้งสองและแฟนของลูกชายคนแรกในปี 1999 (Ernaux, 2009, p. 209-210)

17. รูปตัวละครซึ่งถ่ายคู่กับหลานสาวในปี 2006 (Ernaux, 2009, p. 243-244)

จะเห็นได้ว่า ผู้เล่าเรื่องนำเสนอชีวิตของตัวละครไปตามลำดับเวลา ยกเว้นก็แต่รูปแผ่นที่พี่สาวที่ผู้เล่าเรื่องบรรยายแทรกเข้ามาหลังจากที่ตัวละครอายุได้ 9 ปี รูปที่ 8 ซึ่งตัวละครอายุ 16 ปี ที่เป็นรูปเดียวกันกับในเรื่อง *La Place* และทำให้เราสรุปได้ว่าตัวละครของ *Les Années* คือผู้แต่ง แต่ดูเหมือนว่าจะยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอในเชิงปริมาณเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนรูปทั้งหมด และแม้ว่าด้านหลังรูปที่ 10 จะมีชื่อ อานนี ซึ่งตรงกับชื่อผู้แต่งถึง 2 ชื่อ แต่ลำดับชื่อที่ผู้เล่าเรื่องบอกนั้นไม่ตรงกับตำแหน่งของบุคคลในรูปถ่าย ผู้เล่าเรื่องบรรยายว่าตัวละครอยู่ระหว่างเพื่อนผู้หญิงของเธอ 2 คน (Ernaux, 2009, p. 90) แต่ชื่อผู้หญิงที่ให้นามันกลับไม่ได้เรียงต่อกัน 3 ชื่อ จึงไม่สามารถกล่าวได้ว่าตัวละครนั้นชื่อ อานนี เหมือนผู้แต่ง

จนกระทั่งในปี 2011 สำนักพิมพ์กาลิมาร์ด (Gallimard) ได้นำผลงานเกือบทุกเรื่องของแอร์โนซ์ รวมถึง *Les Années* กลับมาตีพิมพ์อีกครั้งเป็นหนังสือรวมเล่มในชุด Quarto ซึ่งแอร์โนซ์ให้ชื่อผลงานรวมเล่มชุดนี้ว่า *Écrire la vie* ในโอกาสนี้ แอร์โนซ์เปิดหน้าด้วย “photojournal” ซึ่งเป็นการนำรูปถ่ายจากอัลบั้มส่วนตัวของเธอทั้งหมด 107 รูปมารวมกัน และยังมีข้อความที่คัดลอกมาจากสมุดไดอารีหรือบันทึกส่วนตัวเล่มต่าง ๆ ของเธอตั้งแต่ปี 1963 ถึงปี 2009 องค์ประกอบทั้งสองนี้ยังไม่เคยนำมาเปิดเผยหรือตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน และถือได้ว่าเป็น “วิธีการเปิดพื้นที่ทางอัตชีวประวัติที่แตกต่างออกไป” (Ernaux, 2011c, p. 8)¹² อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสนใจใน photojournal กลับไม่ใช่ข้อความที่คัดมาจากสมุดไดอารี แต่เป็นรูปถ่ายแอร์โนซ์และบุคคลในครอบครัว เพราะปรากฏว่ามี 4 รูปซึ่งมีรายละเอียดตรงกับรูปถ่ายตัวละครผู้หญิงของ *Les Années* ในรูปที่ 2, 3, 4 และ 8 โดยในรูปที่ 2 “เด็กผู้หญิงอายุประมาณ 4 ขวบ ดูเอาจริงเอาจัง เกือบเศร้า แม้จะมีโบหน้ากลมภายใต้ผมสั้นแสกกลางและถูกดึงมาด้านหลังด้วยกิ๊บซึ่งติดโบว์เหมือนผีเสื้อ มือซ้ายวางอยู่บนโต๊ะแกะสลัก (...) สไต์ลล์หลุยส์ที่ 16” (Ernaux, 2009, p. 22)¹³ ตรงกับรูปแอร์โนซ์ในหน้า 20 ของ photojournal ซึ่งถ่ายในปี 1944 ตอนอายุ 4 ปีเช่นกัน ในรูปที่ 3 “เด็กผู้หญิงคนเดิม แต่ผมมเพรียวขึ้นในชุดกระโปรงมีระบายและแขนบอลลูน”

¹² แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Une façon d'ouvrir un espace autobiographique différent. »

¹³ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « [...] une petite fille d'environ quatre ans, sérieuse, presque triste malgré une bonne bouille rebondie sous des cheveux courts, séparés par une raie au milieu et tirés en arrière par des barrettes auxquelles sont attachés des rubans, comme des papillons. La main gauche repose sur la [...] table sculptée [...] de style Louis XVI. »

(Ernaux, 2009, p. 22)¹⁴ ถ่ายคู่กับแม่ที่ใส่ชุดลายเส้น ตรงกับรูปหมายเลข 5 ในหน้า 21 ของ photojournal ในรูปที่ 4 เด็กผู้หญิงคนเดิมถ่ายคู่กับพ่อที่ใส่เสื้อสูทและกางเกงขายาวมีจีบในวันเดียวกันกับรูปที่ถ่ายคู่กับแม่ ตรงกับรูปหมายเลข 2 ในหน้า 21 ของ photojournal รูปคู่กับแม่และพ่อถ่ายประมาณปี 1944-1945 และรูปที่ 8 ซึ่งตัวละครเป็นวัยรุ่นอายุ 16 ปี เหมือนในเรื่อง *La Place* ตรงกับรูปแอร์โนซ์ในหน้า 36 ของ photojournal

ภาพที่ 1 แอร์โนซ์ตอนอายุ 16 ปี (ค.ศ. 1957) จากรูปใน photojournal (*Écrire la vie*)

(Ernaux, 2011c, p. 36)

นอกจาก 4 รูปที่ตรงกันหรือเป็นรูปเดียวกันแล้ว photojournal ยังมีรูปที่ใกล้เคียงกับรูปอื่นๆ ของ *Les Années* ในแง่ขององค์ประกอบภาพ เวลา และข้อมูลของรูปถ่ายอีกจำนวน 9 รูป โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. รูปเด็กอายุประมาณ 1 ปี (รูปที่ 1) “หน้ามุ่ม ผมสีน้ำตาลม้วนอยู่บนศีรษะ (...) นั่งเปลือยครึ่งตัวอยู่บนเบาะกลางโถ๊ะแกะสลัก” (Ernaux, 2009, p. 21)¹⁵ น่าจะตรงกับรูปที่ 1 ในหน้า 19 ของ photojournal เพียงแต่ว่าเด็กในรูปหรือแอร์โนซ์นั้นไม่ได้เปลือยเหมือนที่บรรยายไว้

¹⁴ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « [...] la même enfant, mais plus menue, dans une robe à volants et manches ballon. »

¹⁵ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « [...] à la lippe boudeuse, des cheveux bruns formant un rouleau sur le dessus de la tête, [...] assis à moitié nue sur un coussin au centre d'une table sculptée ».

2. รูปเด็กผู้หญิงในชุดว่ายน้ำ (รูปที่ 5) “นั่งอยู่บนแท่นหิน ขาอันกำยำเหยียดตรงไปข้างหน้า แขนแท่นแท่นหิน หลังตา ศีรษะยื่นออกมานิดหน่อย และกำลังยิ้ม” (Ernaux, 2009, p. 34)¹⁶ ถ่ายที่เมืองซอตเตอวิลล์-ซูร์-แมร์ (Sotteville-sur-Mer) น่าจะสอดคล้องกับรูปที่ 1 ในหน้า 22 ของ photojournal ซึ่งเป็นรูปที่ถ่ายในสถานที่และปีเดียวกัน แต่แอร์โนซ์ทอดตัวยาวไปบนชายหาดก้อนหิน และมีเด็กผู้ชายคนหนึ่งนั่งอยู่ข้างๆ ด้วย จึงน่าจะเป็นรูปที่ถ่ายในวันเดียวกันหรือในช่วงเวลาที่ไปพักผ่อนของฤดูร้อนปี 1949

3. รูปผีเสื้อ (รูปที่ 6) “มีผมยาว ตันขาเรียวและหัวเข่าที่เด่นออกมา เนื่องจากแดดส่อง เธอจึงเอามือบังตา เธอหัวเราะ” (Ernaux, 2009, p. 40-41)¹⁷ ซึ่งในหน้า 16-17 ของ photojournal แอร์โนซ์ได้นำเสนอรูปพี่สาวที่ชื่อ ผีเสื้อ จำนวน 2 รูป (รูปที่ 1 และ 3) ถ่ายในปี 1937 หรือปีเดียวกันกับ *Les Années*

4. รูปถ่ายกับเพื่อนผู้หญิงในสวนของโรงเรียนแซงต์-มิแชล ในปี 1955 (รูปที่ 7) ซึ่งในรูปทั้งสองคนยืน “อยู่บนทางเดิน ไหล่ชนกัน แขนอยู่ด้านหลัง” (Ernaux, 2009, p. 55)¹⁸ แอร์โนซ์ไม่ได้เปิดเผยรูปนี้ใน photojournal แต่มีรูปที่ถ่ายกับเพื่อนๆ ร่วมชั้นเรียนของโรงเรียนเดียวกันในปีการศึกษา 1952-1953 โดยปรากฏในหน้า 30-31 รูปที่ 1-2

5. รูปถ่ายกับเพื่อน ๆ ที่โรงเรียนฌาน ดาร์ก ในปีการศึกษา 1958-1959 (รูปที่ 9) สอดคล้องกับรูปถ่ายห้องนอนที่ปรากฏในหน้า 45 ของ photojournal ซึ่งแอร์โนซ์ได้พักอาศัยอยู่ในช่วงเวลานั้นและในโรงเรียนเดียวกัน

6. รูปถ่ายกับเพื่อนๆ นักศึกษาในปี 1963 (รูปที่ 10) ใกล้เคียงกับรูปแอร์โนซ์ในช่วงปี 1962-1963 ที่เป็นนักศึกษาสาขา *Lettres modernes* ในหน้า 54-55 ของ photojournal

7. รูปถ่ายกับลูกชายคนแรกในปี 1967 (รูปที่ 11) ที่เมืองอานซี (Annecy) ซึ่งใน photojournal มีรูปเอริก (Éric) ลูกชายคนแรกของแอร์โนซ์จำนวน 3 รูป ในหน้า 62-63 แต่ถ้าพิจารณาเรื่องสถานที่หรือเมืองที่ถ่าย จะตรงกับรูปแอร์โนซ์ในหน้า 70 ซึ่งกำลังอุ้มลูกชายคนที่สองชื่อ เดวิด (David) โดยมีเอริกอยู่ข้างๆ ด้วย

¹⁶ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « [...] assise sur un rocher plat, ses jambes robustes étendues bien droites devant elle, les bras en appui sur le rocher, les yeux fermés, la tête légèrement penchée, souriant. »

¹⁷ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Elle a des cheveux courts, des cuisses menues et des genoux proéminents. À cause du soleil, elle a mis sa main au-dessus des yeux. Elle rit ».

¹⁸ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « [...] dans une allée, épaule contre épaule, toutes les deux les bras derrière le dos ».

8. รูปถ่ายกับลูกชายทั้งสองคนและแฟนของลูกชายคนแรกในปี 1999 (รูปที่ 16) สอดคล้องกับรูปในหน้า 98 ของ photojournal ที่ถ่ายในปีเดียวกัน โดยในรูปมีแค่แอร์โนซ์กับลูกชายสองคน ส่วนแฟนของเอริกที่ชื่อว่า กาแอล โอบิเยกลี (Gaëlle Obiegly) เป็นผู้ถ่ายรูป

9. รูปถ่ายกับหลานสาวในปี 2006 (รูปที่ 17) ซึ่งคล้ายกับรูปในหน้า 99 ของ photojournal ที่แอร์โนซ์กำลังป้อนนมหลานสาวที่ชื่อ หลุยส์ (Louise) โดยรูปถ่ายในปี 2003 หรือ 3 ปีก่อนหน้า

รูปที่ตรงกัน 4 รูปและที่ใกล้เคียงกันอีก 9 รูปทำให้เราเห็นชีวิตของตัวละครผู้หญิงใน *Les Années* ขนานไปกับชีวิตของแอร์โนซ์ใน photojournal ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ทางรูปถ่ายระหว่าง *Les Années* กับ photojournal (*Écrire la vie*)

<i>Les Années</i>	photojournal (<i>Écrire la vie</i>)
ตัวละครอายุประมาณ 1 ปี (1941)	แอร์โนซ์อายุประมาณ 1 ปี (1941) รูป 1 หน้า 19
ตัวละครอายุประมาณ 4 ปี (1944)	แอร์โนซ์อายุประมาณ 4 ปี (1944) รูป 1 หน้า 20
ตัวละครอายุ 4 ปี (1944) ถ่ายคู่กับแม่	แอร์โนซ์อายุ 4 ปี (1944-1945) รูป 5 ถ่ายคู่กับแม่ หน้า 21
ตัวละครอายุ 4 ปี (1944) ถ่ายคู่กับพ่อ	แอร์โนซ์อายุ 4 ปี (1944-1945) รูป 2 ถ่ายคู่กับพ่อ หน้า 21
ตัวละครอายุ 9 ปี ในชุดว่ายน้ำ (1949)	แอร์โนซ์อายุ 9 ปี ในชุดว่ายน้ำ (1949) รูป 1 หน้า 22
ฉีแนต พี่สาวของตัวละคร (1937)	ฉีแนต พี่สาวของแอร์โนซ์ (1937) รูป 1 และ 3 หน้า 16-17
ตัวละครกับเพื่อนผู้หญิง ที่โรงเรียนแซงต์-มิแชล (1955)	แอร์โนซ์กับเพื่อนๆ ร่วมชั้นเรียนของโรงเรียนแซงต์-มิแชล (1952-1953) รูป 1-2 หน้า 30-31
ตัวละครอายุ 16 ปี (1957)	แอร์โนซ์อายุ 16 ปี (1957) หน้า 36
ตัวละครกับเพื่อนๆ โรงเรียนฌาน ดาร์ก (1958-1959)	ห้องพักของแอร์โนซ์ขณะศึกษาที่โรงเรียนฌาน ดาร์ก (1958-1959) หน้า 45
ตัวละครกับเพื่อนๆ นักศึกษา (1963)	แอร์โนซ์ซึ่งเป็นนักศึกษาสาขา <i>Lettres modernes</i> (1962-1963) หน้า 54-55
ตัวละครกับลูกชายคนแรก (1967)	แอร์โนซ์กับลูกชายคนแรกชื่อ เอริก (1965) จำนวน 3 รูป หน้า 62-63
ตัวละคร ลูกชายสองคน และแฟนของลูกชายคนแรก (1999)	แอร์โนซ์กับลูกชายสองคน รูปถ่ายโดยแฟนของเอริก (1999) หน้า 98
ตัวละคร (ย่า) กับหลานสาว (2006)	แอร์โนซ์ (ย่า) กับหลานสาวชื่อ หลุยส์ (2003) หน้า 99

จากตารางข้างบนนี้ เราสามารถสรุปได้โดยไม่มีข้อสงสัยเลยว่าตัวละครคือผู้แต่งหรือแอร์โนซ์ เพียงแต่เราอ่านชีวประวัติของผู้แต่งผ่านรูปที่ถูกเขียนบรรยายเป็นตัวอักษรใน *Les Années* แต่ใน photojournal เราจะเห็นภาพชีวิตและสรีระร่างกายตลอดจนพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้แต่งผ่านรูปถ่ายที่แท้จริง เป็นที่น่าสังเกตว่าใน photojournal แอร์โนซ์นำเสนอรูปมีแนต (หน้า 16-17) ก่อนรูปตัวเอง (เริ่มต้นที่หน้า 19) นั่นคงเป็นเพราะเธอยึดตามประวัติของครอบครัว และมีแนตก็เป็นพี่สาว ในขณะที่ผู้เล่าเรื่องของ *Les Années* บรรยายรูปมีแนตต่อจากรูปตัวละครตอนอายุ 9 ปี แต่ก็ไม่ผิดไปจากชีวประวัติของแอร์โนซ์ที่รับรู้การมีตัวตนของพี่สาวโดยบังเอิญเป็นครั้งแรกตอนอายุประมาณ 10 ปี จากบทสนทนาของแม่กับเพื่อนบ้าน ตามที่แอร์โนซ์ได้เขียนเล่าไว้ในเรื่อง *L'Autre fille* (Ernaux, 2011b, p. 16) แม้ว่า photojournal ไม่มีรูปที่คล้ายกับรูปครอบครัวตอนไปเที่ยวสเปน (รูปที่ 13) และรูปตัวละครซึ่งกำลังอุ้มแมวสีดำ (รูปที่ 15) หรือรูปที่ใกล้เคียงกับฉากในวิดีโอ (ลำดับที่ 12 และ 14) *Les Années* ก็ไม่สามารถเป็นข้อเขียนประเภทอื่นได้นอกจากอัตชีวประวัติเพียงอย่างเดียว

ยิ่งไปกว่านั้น ในปี 2013 สำนักพิมพ์โมกงดุยต์ (Mauconduit) ได้ตีพิมพ์ *Retour à Yvetot* ซึ่งเป็นตัวบทที่แอร์โนซ์กล่าวต่อสาธารณชนเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2012 ในโอกาสที่ได้กลับไปเยือนอีฟโตร์ (Yvetot) ซึ่งเป็นเมืองแห่งวัยเด็กของเธออย่างเป็นทางการ ในหนังสือเล่มนี้แอร์โนซ์ได้แทรกรูปตัวเองและบุคคลในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเมืองอีฟโตร์จำนวน 17 รูป ซึ่งบางรูปก็ซ้ำกับใน photojournal แต่ที่น่าสนใจก็คือแอร์โนซ์ดึงเนื้อหาบางส่วนในผลงานเรื่องต่าง ๆ มาประกอบรูปถ่าย เสมือนว่าเป็นคำอธิบายหรือเป็นการให้บริบทกับรูปนั้นๆ และปรากฏว่ามี 5 ข้อความที่เธอคัดมาจาก *Les Années* โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เป็นความทรงจำของตัวละครผู้หญิง ดังนี้

1. “วันหยุดฤดูร้อนจะเป็นความยืดยาวของความเบื่อหน่าย และของกิจกรรมเล็ก ๆ น้อยๆ เพื่อเติมเต็มชววันต่าง ๆ” (Ernaux, 2009, p. 60)¹⁹ ใช้ประกอบรูปแอร์โนซ์ที่กำลังให้อาหารกระต่ายอยู่ในสวนหลังบ้าน ถ่ายในปี 1955 (Ernaux, 2013, p. 40)
2. “ตอนนี้เธอรู้ระดับพื้นที่ทางสังคมของเธอ (ที่บ้านไม่มีทั้งตู้เย็นทั้งห้องอาบน้ำ ห้องส้วมก็อยู่ในลานนอกบ้านและเธอก็ยังไม่เคยไปปารีส) ซึ่งต่ำกว่าของเพื่อน ๆ ร่วมชั้นเรียนของเธอ” (Ernaux, 2009, p. 68)²⁰ ใช้ประกอบรูปแอร์โนซ์ซึ่งยืนอยู่ในลานกว้างหน้าร้านค้าแพะของครอบครัว ถ่ายในปี 1957 (Ernaux, 2013, p. 45)

¹⁹ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Les grandes vacances seront une longue étendue d'ennui, d'activités minuscules pour remplir les journées ».

²⁰ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Elle connaît maintenant le niveau de sa place sociale – il n'y a chez elle ni Frigidaire ni salle de bain, les vécés sont dans la cour et elle n'est toujours pas allée à Paris –, inférieur à celui de ses copines de classe. »

3. “ในภาพอนาคตอันยาวไกลที่สุดของเธอ (หลังจากการสอบ bac) เธอเห็นตัวเองเห็นร่างกายเธอ ตามแบบฉบับของนิตยสารผู้หญิงที่ผอมบาง ผอมยาวปะป๊าและคล้ายกับมารินา วลาดี ในเรื่อง *La Sorcière*” (Ernaux, 2009, p. 68-69)²¹ ใช้ประกอบรูปแอร์โนซ์ซึ่งอยู่ในสวนหลังบ้าน ถ่ายในปี 1957 (Ernaux, 2013, p. 46)

4. “พอดูรูปเธอซึ่งเป็นผู้หญิงสวยและแข็งแรง เราไม่น่าจะสงสัยว่าความกลัวที่ยิ่งใหญ่ของเธอคือความบ้า เธอสนใจแต่การเขียน (บางทีก็ผู้ชายสักคน) เพื่อจะได้เก็บเรื่องราวต่าง ๆ เอาไว้อย่างน้อยก็ในชั่วเวลาหนึ่ง เธอเริ่มเขียนนวนิยาย” (Ernaux, 2009, p. 92)²² ใช้ประกอบรูปแอร์โนซ์กับเพื่อนผู้หญิงของเธอซึ่งอยู่บริเวณหน้าประตูห้องเก็บอาหารชั้นใต้ดิน ถ่ายในปี 1962 (Ernaux, 2013, p. 52)

5. “เธอมองอนาคตเนกเซ่นบันไดใหญ่สีแดง เหมือนบันไดในภาพวาดของซูตินที่ถูกนำมาตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ *Lectures pour tous* ซึ่งเธอได้ตัดเอาภาพไปติดไว้บนผนังห้องนอนในหอพัก” (Ernaux, 2009 : 91-92)²³ ใช้ประกอบรูปแอร์โนซ์ซึ่งอยู่ในสวนหลังบ้าน ถ่ายในปี 1962 (Ernaux, 2013, p. 53)

เราได้วิเคราะห์หัตถ์ลักษณะที่เหมือนกันระหว่างผู้แต่งกับตัวละครจากรูปใน photojournal และรูปที่นำมาบรรยายใน *Les Années* โดยที่แอร์โนซ์ไม่ได้ชี้ให้เห็นเลยว่าเป็นรูปเดียวกันหรือใกล้เคียงกันแต่อย่างใด หรือว่ารูปใดสอดคล้องกับรูปใด อย่างไรก็ตาม ความชัดเจนที่ปรากฏและที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ของรูปถ่ายในฐานะ “เอกสารจริง” (document authentique) นั้น ก็เพียงพอที่ทำให้เราลงความเห็นได้ว่า *Les Années* เป็นอัตชีวประวัติ แต่ใน *Retour à Yvetot* แอร์โนซ์เชื่อมโยงรูปถ่ายส่วนตัวของเธอกับข้อความที่เธอตัดตอนมาจากความทรงจำของตัวละคร เธอจึงเป็นผู้ “ประกาศย้า” ความเป็นอัตชีวประวัติของ *Les Années* ด้วยตัวของเธอเอง

²¹ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Dans ses représentations de l'avenir le plus lointain – après le bac – elle se voit, son corps, son allure, sur le modèle des magazines féminins, mince, les cheveux longs flottant sur les épaules et ressemblant à Marina Vlady dans *La Sorcière*. »

²² แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « À la voir sur la photo, en belle fille solide, on ne soupçonnerait pas que sa plus grande peur est la folie, elle ne voit que l'écriture – peut-être un homme – pour l'en préserver, au moins momentanément. Elle a commencé un roman. »

²³ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Elle voit l'avenir comme un grand escalier rouge, celui d'un tableau de Soutine reproduit dans le journal *Lectures pour tous*, qu'elle a découpé pour le coller sur le mur de sa chambre à la cité. »

4. ตัวละครเป็นผู้แต่ง *Les Années*

นอกจากรูปถ่ายที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่เหมือนกันแล้ว ตัวละครผู้หญิงของ *Les Années* ยังคล้ายกับตัวนักเขียนในประเด็นการสร้างงานวรรณกรรม สืบเนื่องจากวิดีโอที่ตัวละครเป็นครูกำลังสอนนักเรียนในปี 1985 (Ernaux, 2009, p. 162) ผู้เล่าเรื่องเล่าว่าในช่วงเวลานั้น ตัวละครได้หย่าร้างกับสามี (Ernaux, 2009, p. 164) ซึ่งตรงกับชีวประวัติของแอร์โนซ์ตามที่กล่าวไปแล้วข้างต้น และตัวละครมีความปรารถนาที่จะเขียนเล่าเรื่องราวชีวิตของตัวเอง ดังนี้

เพราะว่าในความโดดเดี่ยวที่ได้พบอีกครั้ง เธอค้นพบความคิดและความรู้สึกต่าง ๆ ที่การใช้ชีวิตคู่บีบคั้นเอาไว้ จึงเกิดความคิดที่จะเขียน “อะไรบางอย่างเกี่ยวกับชะตากรรมของผู้หญิง” ระหว่างปี 1940 ถึงปี 1985 เป็นอะไรบางอย่างที่คล้ายกับผลงานเรื่อง *Une vie* ของโมปัสซองต์ ที่น่าจะทำให้รู้สึกถึงเวลาที่ผ่านไปทั้งในตัวและนอกตัวเธอ และในประวัติศาสตร์ เป็น “นวนิยายรวมยอด” ที่จะจบอยู่ที่การไม่ครอบครองผู้คนและสิ่งของ พ่อแม่ สามี ลูก ๆ ที่ออกจากบ้าน เครื่องเรือนที่ขายไป เธอกลัวที่จะหลงหายเข้าไปในปริมาณที่ทวีคูณของสรรพสิ่งแห่งความเป็นจริงที่จะต้องไขว่คว้าไว้ และเธอจะจัดระบบความจำที่สะสมไปด้วยเหตุการณ์ต่าง ๆ ขวัญทั่ว ๆ ไป และวันเวลาอีกนับพันวันที่พาเธอมาถึงวันนี้ได้อย่างไร (Ernaux, 2009, p. 165-166)²⁴

เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้เล่าเรื่องใช้เครื่องหมายอัญประกาศในคำว่า “อะไรบางอย่างเกี่ยวกับชะตากรรมของผู้หญิง” (*une sorte de destin de femme*) และ “นวนิยายรวมยอด” (*roman total*) ซึ่งอาจเป็นคำที่คิดขึ้นมาเองหรือคัดลอกมาจากที่อื่น แต่ผู้ที่อ่าน *L'Atelier noir* ของแอร์โนซ์ ที่ตีพิมพ์ในปี 2011 ซึ่งเป็นบันทึกประจำวันเกี่ยวกับการสร้างงานวรรณกรรม (*journal littéraire*) ตั้งแต่ปี 1982 ถึงปี 2007 จะพบสองคำนี้ในปี 1983 ของบันทึก โดยในวันที่ 3 ตุลาคมซึ่งเป็นบันทึกแรกของปี แอร์โนซ์มีโครงการที่จะเขียนนวนิยายเล่มใหญ่และคิดจะแทรกประสบการณ์ที่

²⁴ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Parce que dans sa solitude retrouvée elle découvre des pensées et des sensations que la vie en couple obnubile, l'idée lui est venue d'écrire "une sorte de destin de femme", entre 1940 et 1985, quelque chose comme *Une vie* de Maupassant, qui ferait ressentir le passage du temps en elle et hors d'elle, dans l'Histoire, un "roman total" qui s'achèverait dans la dépossession des êtres et des choses, parents, mari, enfants qui partent de la maison, meubles vendus. Elle a peur de se perdre dans la multiplicité des objets de la réalité à saisir. Et comment pourrait-elle organiser cette mémoire accumulée d'événements, de faits divers, de milliers de journées qui la conduisent jusqu'à aujourd'hui. »

เมืองเวนิสในนวนิยายดังกล่าว ก่อนที่จะกล่าวว่า “นวนิยายเล่มนี้น่าจะเป็นอะไรบางอย่างเกี่ยวกับชะตากรรมของผู้หญิง แต่ยังคงดูว่าจะเขียนอย่างไร” (Ernaux, 2011a, p. 27)²⁵ สำหรับ “นวนิยายรวมยอด” ซึ่งหมายถึงนวนิยายที่จะว่าด้วยชะตากรรมของผู้หญิงนั้น ก็ปรากฏในบันทึกของวันที่ 19 ตุลาคม ขณะที่แอร์โนซ์กำลังลงเลระหว่างข้อเขียนเกี่ยวกับ “เมืองใหม่” (Ville Nouvelle) ที่เธอเพิ่งย้ายมาอยู่ หรือเมืองเกิดที่เธอคิดจะใช้เป็น “ฉากหลัง” ของ “นวนิยายรวมยอด” (Ernaux, 2011a, p. 30) แม้แต่ “การไม่ครอบครองผู้คนและสิ่งของ” (dépossession des êtres et des choses) ซึ่งจะอยู่ตอนท้ายของหนังสือที่ตัวละครใน *Les Années* อยากจะเขียน ยังปรากฏเป็นข้อเสนอแนะสำหรับตอนจบของ “นวนิยายเล่มใหญ่ที่ว่าด้วยเรื่องชะตากรรม” (grand roman-destin) ในบันทึกของวันที่ 25 ธันวาคมของปีเดียวกัน (Ernaux, 2011a, p. 36) และเมื่อพิจารณาปี 1985 เพื่อให้สอดคล้องกับช่วงเวลาของ *Les Années* เรายังคงพบหัวข้อ “การไม่ครอบครอง” ในบันทึกของวันที่ 17 สิงหาคม รวมถึงการอ้างอิงนวนิยายเรื่อง *Une vie* ของ โมปัสซองต์ (Maupassant) ในฐานะต้นแบบการเขียนด้วย (Ernaux, 2011a, p. 44)

นอกจากนี้ ผู้เล่าเรื่องยังกล่าวถึงความก้าวหน้าของ “นวนิยายรวมยอด” ในช่วงปี 1992 ซึ่งตั้งต้นไปจากกรอบเวลาของรูปถ่ายตัวละครผู้หญิงซึ่งกำลังอุ้มแมวสีดำ (รูปที่ 15) และในช่วงปี 2006 ซึ่งตั้งต้นไปจากกรอบเวลาของรูปถ่ายตัวละครผู้หญิงซึ่งถ่ายคู่กับหลานสาว (รูปที่ 17) ทั้งสองช่วงเวลาดังกล่าวสอดคล้องกับการวางโครงร่าง “นวนิยายรวมยอด” ที่แอร์โนซ์ได้จัดบันทึกไว้ใน *L'Atelier noir* อีกเช่นกัน โดยในปี 1992 ผู้เล่าเรื่องใน *Les Années* อธิบายโครงสร้างหนังสือของตัวละครอย่างคร่าว ๆ รวมถึงปัญหาที่เธอพบในช่วงแรก ดังนี้

เธอต้องการรวบรวมภาพอันหลากหลายของตัวเธอเองที่กระจัดกระจาย ไม่สัมพันธ์กัน โดยอาศัยความต่อเนื่องของเรื่องเล่า ความต่อเนื่องแห่งการดำรงชีวิตอยู่ของเธอตั้งแต่แรกเกิดในช่วงสงครามโลกครั้งที่สองจนถึงทุกวันนี้ จึงเป็นการดำรงชีวิตอยู่เฉพาะตัว แต่ก็หลอมรวมอยู่ในความเคลื่อนไหวของคนรุ่นหนึ่ง ตอนที่เริ่ม เธอสะดุดกับปัญหาเดิมๆ เสมอ กล่าวคือจะนำเสนอการผันผ่านของเวลาแห่งประวัติศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง แนวความคิดต่างๆ ขนบธรรมเนียมและโลกส่วนตัวของผู้หญิงคนนั้น พร้อมๆ กันได้อย่างไร ด้วยวิธีใดจะทำให้ภาพตลอดสี่สิบห้าปีมาประจวบเหมาะกับการค้นหาตัวตนนอกกรอบประวัติศาสตร์ ตัวตนของช่วงเวลาต่างๆ ที่ถูกแขวนลอยไว้ ซึ่งเธอได้เขียนบทกวีตอนอายุยี่สิบ ชื่อว่า *Solitude* เป็นต้น ความกังวลหลักของเธอคือการเลือกสรรพหุนามระหว่าง “ฉัน” กับ “เธอ” สรรพพหุนาม “ฉัน” ทำให้เห็นถึงอัตลักษณ์

²⁵ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Celui-ci [grand roman] serait une sorte de destin de femme, mais la méthode est à voir. »

ที่ชัดเจนเกินไป เป็นอะไรที่จำกัดและน่าอึดอัด ส่วนสรรพนาม “เธอ” ก็ทำให้รู้สึกว่ายูนอกหรือห่างไกลตัวตนเกินไป ภาพที่เธอมีต่อหนังสือของเธอแบบที่ยังไม่มีอยู่ในตอนนี้ และความรู้สึกที่หนังสือเล่มนี้น่าจะทิ้งไว้ให้ คือความรู้สึกที่เธอเก็บไว้จากการอ่าน *Autant en emporte le vent* ตอนอายุสิบสอง ต่อมาก็จากการอ่าน *À la Recherche du temps perdu* และเมื่อไม่นานมานี้ *Vie et destin* (...) แต่เธอก็ยังไม่พบวิธีการที่จะทำให้ทุกอย่างที่คิดไว้นั้นสำเร็จลงได้ เธอหวัง ถ้าไม่ใช่ปาฏิหาริย์ อย่างน้อยที่สุดก็ในสัญญาณที่โชคชะตามอบให้ เหมือนกับกรณีขนมมัตเดอแลนที่จุ่มลงในชาสำหรับมาร์แซล พรูสต์ (Ernaux, 2009, p. 187-188)²⁶

เมื่อพิจารณา *L'Atelier noir* เราจะพบว่าแนวความคิดการสร้าง “นวนิยายรวมยอด” ที่มีต้นแบบจากการอ่านงานวรรณกรรมเรื่องต่างๆ นั้น ได้เกิดขึ้นตั้งแต่ในปี 1989 ตามที่ปรากฏในบันทึกของวันที่ 6 มิถุนายน ซึ่งแอร์โนซ์เขียนถามตัวเองเพื่อหาจุดรวมระหว่าง *Autant en emporte le vent* ของมากาเร็ต มิตเชล (Margaret Mitchell) กับ *À la Recherche du temps perdu* ของมาร์แซล พรูสต์ (Marcel Proust) (Ernaux, 2011a, p. 52) และในวันต่อมา แอร์โนซ์จดสิ่งที่จะเป็นองค์ประกอบในชีวิตของผู้หญิงและในประวัติศาสตร์ ซึ่งในส่วนของชีวิต จะมีเรื่องเพศ พ่อแม่ ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม ประสบการณ์การเขียนหนังสือ และในส่วนของประวัติศาสตร์ จะมีเรื่องการเปลี่ยนแปลงของโลกและความคิด (Ernaux, 2011a, p. 53) ในเดือนกรกฎาคม ปี 1990 แอร์โนซ์พยายามสรุปโครงสร้างของ “นวนิยายรวมยอด” ให้ชัดเจนอีกครั้ง โดยจะ “นำเสนอการผันผ่านของเวลาแห่งโลกภายนอก แห่งประวัติศาสตร์ ของความคิด

²⁶ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Elle voudrait réunir ces multiples images d'elle, séparées, désaccordées, par le fil d'un récit, celui de son existence, depuis sa naissance pendant la Seconde Guerre mondiale jusqu'à aujourd'hui. Une existence singulière donc mais fondue aussi dans le mouvement d'une génération. Au moment de commencer, elle achoppe toujours sur les mêmes problèmes: comment représenter à la fois le passage du temps historique, le changement des choses, des idées, des mœurs et l'intime de cette femme, faire coïncider la fresque de quarante-cinq années et la recherche d'un moi hors de l'Histoire, celui des moments suspendus dont elle faisait des poèmes à vingt ans, *Solitude*, etc. Son souci principal est le choix entre “je” et “elle”. Il y a dans le “je” trop de permanence, quelque chose de rétréci et d'étouffant, dans le “elle” trop d'extériorité, d'éloignement. L'image qu'elle a de son livre, tel qu'il n'existe pas encore, l'impression qu'il devrait laisser, est celle qu'elle a gardée de sa lecture d'*Autant en emporte le vent* à douze ans, plus tard d'*À la Recherche du temps perdu*, récemment de *Vie et destin* [...]. Mais elle n'a pas découvert les moyens d'y parvenir. Elle espère, sinon une révélation, du moins un signe, fourni par le hasard, comme la madeleine plongée dans le thé pour Marcel Proust. »

ต่างๆ แฟชั่น ค่านิยม ตั้งแต่ปี 1945 ถึงปี 1990 ซึ่งจัดว่าเป็น ‘เวลาสาธารณะ’ โดยผ่านการดำรงชีวิตของคนรุ่นหนึ่ง แต่ก็มีของคนอื่นๆ ด้วยเช่นกัน” (Ernaux, 2011a, p. 83)²⁷ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะทำให้เป็น “หนังสือของคนรุ่นราวคราวเดียวกัน” (livre d’une génération) ตามที่แอร์โนซ์ได้บันทึกไว้ในวันที่ 17 กันยายน (Ernaux, 2011a, p. 86) นอกจากนี้ แอร์โนซ์ยังประสบปัญหาในการเขียนเหมือนกับตัวละครของ *Les Années* เพราะในบันทึกของวันที่ 6 มิถุนายน 1989 หรือวันเดียวกันกับที่เธอพยายามหาจุดร่วมในผลงานของมากาเร็ต มิตเชล กับมาร์แชล พรูสต์ที่จะใช้เป็นต้นแบบการเขียน เธอพบ “ปัญหาเดิมในการประนีประนอมระหว่าง ‘อัตชีวประวัติเชิงภววิสัย’ กับ ‘ประวัติศาสตร์’” (Ernaux, 2011a, p. 52)²⁸ และในวันที่ 24 พฤศจิกายนของปีเดียวกัน แอร์โนซ์ก็ยัง “ไม่รู้ว่าเขียนเรื่องราวของผู้หญิงคนหนึ่งที่ถูกข้ามผ่านด้วยประวัติศาสตร์ได้อย่างไร” และ “ไม่รู้ว่าจัดวางแก่นสำคัญหรือผลรวมทั้งหมดของชีวิตๆ หนึ่ง และของ ‘การข้ามผ่าน’ มานานโลกใบนี้ได้อย่างไร” (Ernaux, 2011a, p. 69-70)²⁹ สำหรับการใช้สรรพนามนั้น เธอก็ยังไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะเลือก “เธอ” หรือ “ฉัน” และถ้าใช้ “เธอ” จะต้องเขียนอย่างไร และที่สำคัญ “จะชวนให้คิดว่าเป็นตัวฉันเองได้อย่างไร” (Ernaux, 2011a, p. 84)³⁰ แต่ถ้าใช้ “ฉัน” ก็ไม่ต่างอะไรกับ “อัตชีวประวัติที่มีมาแต่ดั้งเดิม” (autobiographie traditionnelle) ตามที่เธอได้จดบันทึกไว้ในวันที่ 6 กรกฎาคม 1990 (Ernaux, 2011a, p. 84) ในเดือนธันวาคม ปี 1992 แอร์โนซ์คิดที่จะใช้ทั้งสองสรรพนามใน “วิธีการเชิงภววิสัย” (approche objective) แต่ก็ไม่รู้ว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร (Ernaux, 2011a, p. 94) และยังไม่สามารถร้อยเรียงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เข้าด้วยกันได้ (Ernaux, 2011a, p. 97)

ในปี 2006 ตัวละครของ *Les Années* มีอายุ 66 ปี และกลัวว่าความจำของตนเองจะเลอะเลือนไปกับความซบเซาที่เพิ่มขึ้น เธอรู้สึกถึงความเร่งด่วนที่จะต้องสร้าง “นวนิยายรวมยอด” ให้สำเร็จ ผู้เล่าเรื่องจึงกล่าวว่า

²⁷ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « [...] montrer le passage du temps extérieur, historique, idées, modes, valeurs, de 1945 à 1990, “le temps public”. À travers une existence individuelle, mais aussi quelques autres ».

²⁸ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Toujours le pb de concilier “l’autobiographie objective” et l’Histoire ».

²⁹ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « [...] l’histoire d’une femme “traversée par l’histoire”, comment »;
« Comment organiser en histoire l’essentiel, la totalité, d’une vie et d’un “ passage” sur la terre ».

³⁰ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « Comment suggérer que c’est moi ? ».

คือตอนนี้ที่เธอต้องนำสิ่งที่เคยเกิดขึ้นในชีวิตมาถ่ายทอดลงในรูปแบบด้วยข้อเขียน ก่อนที่มันจะสูญหายไปในอนาคต เธอต้องลงมือเขียนหนังสือเล่มนี้ที่ยังอยู่ในสภาพ ร่างคร่าวๆ และโน้ตต่างๆ อีกหลายพันชิ้น ซึ่งมีอายุมากกว่าสองเท่า เป็นเวลามากกว่า ยี่สิบปี ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเขียนให้ครอบคลุมระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ด้วย (Ernaux, 2009, p. 249)³¹

ใน *L'Atelier noir* แอร์โนซ์นำส่วนร่างต่างๆ ที่จดไว้มาเกือบ 20 ปีกลับมาอ่านอีกครั้ง ในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2003 (Ernaux, 2011a, p. 198) และเริ่มเขียนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น นับจากนั้นเป็นต้นมา จนในปี 2005 แอร์โนซ์บันทึกว่าเธอไม่ต้องการเขียนเรื่องใดนอกจากเรื่องนี้ เท่านั้น (Ernaux, 2011a, p. 201) ในขณะเดียวกัน ผู้เล่าเรื่องของ *Les Années* ก็ชี้ให้เห็นว่าตัวละครผู้หญิงรู้สึกพอใจในวิธีการเขียนที่ตัวเองเลือกใช้เพราะไม่ได้ทำให้รู้สึกว่าเป็นเรื่องส่วนตัว มากจนเกินไป ซึ่งเป็นไปตามที่เธอตั้งใจไว้ตั้งแต่เริ่มต้น ผู้เล่าเรื่องยังได้ให้รายละเอียดของโครงสร้าง หนังสือที่ตัวละครค้นหาเป็นเวลากว่าสองทศวรรษ ดังนี้

รูปแบบหนังสือของเธอจึงปรากฏขึ้นจากการจัดจ่อภาพต่างๆ ในความทรงจำ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รายละเอียดของสัญญาเฉพาะยุคสมัยและปีที่ภาพเหล่านั้นได้เกิดขึ้นโดยมีความแน่นอนไม่มากนัก และเพื่อเชื่อมต่อภาพทั้งหลายให้เข้าใกล้กันมากขึ้นๆ พยายามที่จะให้ได้ยินคำพูดต่างๆ ของผู้คน ความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์และสรรพสิ่งต่างๆ อีกครั้ง (...) ซึ่งเป็นสิ่งที่โลกใบนี้ได้ประทับตราไว้ในตัวเธอและคนร่วมสมัยเดียวกันกับเธอ เธอจะใช้มันเพื่อสร้างเวลาที่ทุกคนมีส่วนร่วมขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง เป็นเวลาที่เลื่อนย้อนกลับไปยาวนานจนมาถึงปัจจุบัน เพื่อนำมิติทางประวัติศาสตร์ กลับมาสู่ทุกคนอีกครั้ง โดยผ่านความทรงจำของตัวเองที่จะทำให้ทุกคนได้พบความทรงจำส่วนตัวในความทรงจำส่วนรวมหรือที่ทุกคนมีส่วนร่วม มันจะไม่ใช้งานระลึกถึงความทรงจำที่มุ่งต่อการนำชีวิตๆ หนึ่งมาใส่ในเรื่องเล่า หรือมุ่งต่อการอธิบายตัวตนแบบที่เราได้ยินกันทั่วไป (...) มันจะเป็นเรื่องเล่าที่ไหลลื่นไปในกาลอดีต imparfait ที่ต่อเนื่องสมบูรณ์ กลืนกินเวลาปัจจุบันที่เล็กลงน้อยจนถึงภาพล่าสุดของชีวิตๆ หนึ่ง อย่างไรก็ตาม จะมีรูปถ่ายและฉากตอนต่างๆ ในภาพยนตร์เข้ามาขัดการไหลลื่นนั้น ในระยะที่เท่าๆ กัน เพื่อจับภาพลักษณะทางร่างกายและสถานะทางสังคมของตัวเธอ

³¹ แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « C'est maintenant qu'elle doit mettre en *forme* par l'écriture [l']absence future [du réel], entreprendre ce livre, encore à l'état d'ébauche et de milliers de notes, qui double son existence depuis plus de vingt ans, devant couvrir du même coup une durée de plus en plus longue. »

ตามลำดับ และจะทำให้ความทรงจำที่กำลังเลือนลางอยู่นั้นหยุดลงด้วย ในเวลาเดียวกันก็เป็น การสร้างความสัมพันธ์ต่อพัฒนาการการมีชีวิตอยู่ของเธอ เป็นสิ่งที่ทำให้ชีวิตของเธอ นั้น มีลักษณะเฉพาะตัว โดยไม่ใช่จากธรรมชาติขององค์ประกอบชีวิตภายนอก (วิถีทาง สังคม อาชีพ) หรือภายใน (ความคิดและความใฝ่ฝัน ความปรารถนาในการเขียน) แต่ จากการรวมกันของทั้งสองอย่างซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว สรรพนาม “เธอ” ในข้อเขียน จะตรงกับ “อีกคนหนึ่งเสมอ” ที่อยู่ในรูปถ่ายต่างๆ เหมือนเป็นกระจกเงา ไม่มี “ฉัน” ในสิ่งที่เรามองว่าเป็นอะไรบางอย่างเกี่ยวกับอัตชีวประวัติที่ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว มีแต่ “เรา” และ “พวกเรา” รวบรวมว่าเรากำลังสร้างเรื่องเล่าของวันเก่าเมื่อถึงคราวของเธอ (Ernaux, 2009, p. 250-252)³²

จะเห็นได้ว่า การกำหนดกรอบแนวความคิด (ที่ตั้งอยู่บนความทรงจำทั้งในส่วนของ ชีวิตและในส่วนของประวัติศาสตร์) โครงสร้าง (จากรูปถ่ายและฉากในวิดีโอภาพยนตร์) วิธีการ (โดยใช้ imparfait สรรพนาม “เธอ” และ “พวกเรา”) รวมถึงปัญหาการเขียนหนังสือของตัวละคร ใน *Les Années* ล้วนสอดคล้องกันทั้งหมดกับประสบการณ์การเขียน *Les Années* ของแอร์โนซ์ จนสามารถกล่าวได้อีกครั้งหนึ่งว่าตัวละครคือแอร์โนซ์ ในคำนำของ *L'Atelier noir* แอร์โนซ์

³² แปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศส: « La forme de son livre ne peut donc surgir que d'une immersion dans les images de sa mémoire pour détailler les signes spécifiques de l'époque, l'année, plus ou moins certaine, dans laquelle elles se situent – les raccorder de proche en proche à d'autres, s'efforcer de réentendre les paroles des gens, les commentaires sur les événements et les objets [...]. Ce que ce monde a imprimé en elle et ses contemporains, elle s'en servira pour reconstituer un temps commun, celui qui a glissé d'il y a si longtemps à aujourd'hui – pour, en retrouvant la mémoire de la mémoire collective dans une mémoire individuelle, rendre la dimension vécue de l'Histoire.

Ce ne sera pas un travail de remémoration, tel qu'on l'entend généralement, visant à la mise en récit d'une vie, à une explication de soi. [...] Ce sera un récit glissant, dans un imparfait continu, absolu, dévorant le présent au fur et à mesure jusqu'à la dernière image d'une vie. Une coulée suspendue, cependant, à intervalles réguliers par des photos et des séquences de films qui saisiront les formes corporelles et les positions sociales successives de son être – constituant des arrêts sur mémoire en même temps que des rapports sur l'évolution de son existence, ce qui l'a rendue singulière, non par la nature des éléments de sa vie, externes (trajectoire sociale, métier) ou internes (pensées et aspirations, désir d'écrire), mais par leur combinaison, unique en chacun. À cette “sans cesse autre” des photos correspondra, en miroir, le “elle” de l'écriture.

Aucun “je” dans ce qu'elle voit comme une sorte d'autobiographie impersonnelle – mais “on” et “nous” – comme si, à son tour, elle faisait le récit des jours d'avant. »

กล่าวว่าได้ใช้บันทึกเล่มนี้เป็นเอกสารเพื่อยืนยันความถูกต้องตั้งแต่การถือกำเนิดของความคิดที่จะเขียน *Les Années* จนถึงความก้าวหน้าของหนังสือเล่มนี้ในช่วงเวลาต่างๆ และได้ให้ข้อมูลนี้ในตัวของ *Les Années* ด้วย (Ernaux, 2011a, p. 13) เราจึงเห็น “อะไรบางอย่างเกี่ยวกับชะตากรรมของผู้หญิง” หรือ “นวนิยายรวมยอด” ซึ่งถูกกำหนดในท้ายที่สุดว่าเป็น “อัตชีวประวัติที่ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว” และตรงกับประเพณีวรรณกรรมของ *Les Années* ตามที่ปรากฏบนปกหลัง ดังนั้น หนังสือที่ตัวละครต้องการจะเขียนให้สำเร็จก็คือ *Les Années* นั่นเอง

5. บทสรุป

อัตลักษณ์ที่เหมือนกันระหว่างตัวละคร ผู้เล่าเรื่องและผู้แต่ง รูปถ่ายตัวละครซึ่งเป็นรูปถ่ายแอร์โนซ์ และตัวละครซึ่งเป็นผู้แต่ง *Les Années* ทำให้เราเข้าใจได้ว่า *Les Années* ถูกสร้างขึ้นจากเรื่องราวชีวิต ความทรงจำ รูปถ่ายส่วนตัว และประสบการณ์การเขียนงานวรรณกรรมของแอร์โนซ์เอง ความเป็นอัตชีวประวัติโดยพื้นฐานของหนังสือเล่มนี้ไม่ได้มีความชัดเจนในตัว แต่ต้องอาศัยการวิเคราะห์จากผลงานเรื่องอื่นๆ ของแอร์โนซ์ที่มีมาก่อนหน้านั้น (*La Place*) หรือต้องรอให้แอร์โนซ์เป็นผู้เปิดเผยหรือชี้ให้เห็นลักษณะดังกล่าวด้วยตัวเธอเองจากการนำเสนอรูปถ่าย (photojournal ใน *Écrire la vie* และ *Retour à Yvetot*) และจากการตีพิมพ์ไดอารี่ส่วนตัว (*L'Atelier noir*) ทั้งนี้ เป็นเพราะแอร์โนซ์ต้องการให้ *Les Années* เป็นข้อเขียนที่ไม่เน้นเรื่องราวชีวิตส่วนตัว โดยการใช้สรรพนามบุรุษที่สามในการบรรยายรูปถ่ายตัวเอง การให้บริบททางประวัติศาสตร์ซึ่งไปจากความทรงจำส่วนตัวที่มุ่งกระตุ้นความทรงจำของผู้อ่าน แม้แต่การใช้สรรพนาม “on” และ “nous” ที่เปิดโอกาสให้แอร์โนซ์แฝงตัวเข้ามา แต่ในขณะเดียวกันก็เป็น การ “ดึง” ผู้อ่านให้เข้ามาอยู่ในกลุ่มและในตัวตนตามลำดับ เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกกำลังอ่านเรื่องราวชีวิตของตัวเองที่แวดล้อมไปด้วยบริบทแบบเดียวกันกับตัวละครและแอร์โนซ์ นอกจากนี้ ในชื่อเรื่อง *Les Années* ซึ่งอาจแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ช่วงเวลาที่เราดำรงชีวิตอยู่มา” แอร์โนซ์ไม่ได้กล่าวว่าเป็น “ช่วงเวลา” ของใคร ก็เพื่อต้องการบอกโดยนัยว่าอาจเป็น “ช่วงเวลา” ของใครก็ได้ทั้งนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งของผู้อ่าน ทั้งๆ ที่เป็น “ช่วงเวลา” ของตัวเธอเองที่ดำรงชีวิตอยู่มาจนสามารถสร้างผลงานเรื่องนี้ได้สำเร็จ จะเห็นได้ว่า แอร์โนซ์ใช้ทุกวิถีทางในการลบร่องรอยของความเป็นอัตชีวประวัติและความเป็นอัตวิสัยใน *Les Années* เพื่อนำเสนอ “รูปแบบใหม่” ของอัตชีวประวัติที่ไม่ใช่เรื่องส่วนตัวและที่เป็นส่วนรวม” ให้กับแวดวงวรรณคดีฝรั่งเศสในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง/References

- Benveniste, É. (1966). *Problèmes de linguistique générale, 1*. Paris: Gallimard.
- Charaudeau, P. (1992). *Grammaire du sens et de l'expression*. Paris: Hachette Éducation.
- Ernaux, A. (1983). *La Place*. Paris: Gallimard.
- _____. (2000). *L'Événement*. Paris: Gallimard.
- _____. (2009). *Les Années*. (2008). Paris: Gallimard (Collection Folio).
- _____. (2011a). *L'Atelier noir*. Paris: Busclats.
- _____. (2011b). *L'Autre fille*. Paris: Nil.
- _____. (2011c). "Photojournal". *Écrire la vie*. Paris: Gallimard (Collection Quarto).
- _____. (2013). *Retour à Yvetot*. Paris: Mauconduit.
- Genette, G. (1972). *Figures III*. Paris: Seuil.
- Lejeune, Ph. (1975). *Le Pacte autobiographique*. Paris: Seuil.